

KANNAOIG Imbourc'h

Kelaouenn *Emglev An Tiegezhioù* niv. 102 Gouhere - Gwengolo 2017 Priz : 3€

Istor vihan deroù hon Emglev

Nevez 'zo e oa deuet unan da furchal e levraoueg ha dielloù EAT e Trelevenez, a zo klenket war-hed ouzhpenn 80 metrad a astelloù ! Labour a oa ! Diwar e labour aketus e hañvale dezhañ, diwar lenn Al Liamm ar mare-se, e oa bet savet EAT e 1950 gant Jakez Konan, tra ma kreden-me betek-henn e oa bet savet gant Kerlann ha dreist-holl gant Alan Al Louarn e 1947. Disoc'h ar furchadenn eo ar pennad-mañ, ha da heul un nebeut prederadennoù evit an amzer-vremañ.

Diaes eo lakaat un deiz da verkañ penn-kentañ EAT.

Da zeiz an diskleriadur er Prefedti ?

Neuze e ranker gortoz Kerzu 1970. D'ar mare-se e voe e barr e vrud, darempredet gant tiegezhioù eno bugale niverus alies (Louarn 10, Olier 7 pe 8, Bouessel Dubourg 7 pe 8, Souffez 7, Morev 5, tiegezhioù gant nebeut a vugale pe tud en o unan : Ar re Ar Beg, Kalvez, Roy, an Aotrou Gorvan, an doktor Laurent, Turiaw ar Menteg... (e 1966), Armelle Cherel, Job Morvan. Ha beleien gredus : e Roazhon, an abad Poisson, Glaoda Barbotin, Joseph Chardronnet ; e Brest : Maoris ar C'hollo, an abad Rumpaot, an Tad Chapel, ha kalz a veleien all, evel an aotrou Motreff, Klerg, eveljust, ha diwezhatoc'h Youenn Troal ha Marsel Blanchard.¹

¹ Degouezh Maodez Glanndour a oa un tamm a-ziforc'h : savet en doa e framm dezhañ e-unan, «Unvaniezh Speredel Breizh» ouzhpenn e gelaouenn «Studi-hag-Ober, evit kinnig retredoù hag ur c'hannadig dudius evel liamm («Ar Bedenn evit ar Vro») etre izili ar Vreuriezh-se a

D'an deiz ma voe graet emgavioù hag oberiantizoù ingal, gant kreizennoù lec'hel ?

Neuze e saver da 1966, gant kreizenn Sant Brieg (Souffez) ha kreizenn Roazhon (Louarn).

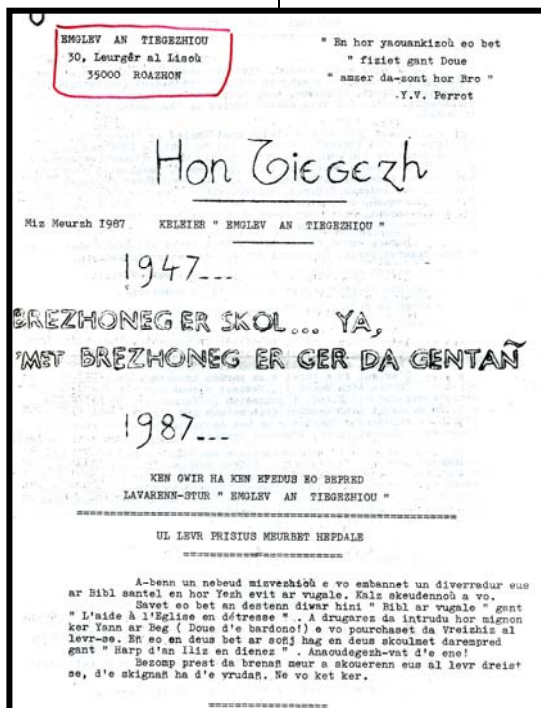
D'an dra voulet kentañ a ra meneg eus emsav ('Breuriezh' a oa bet ar ger implijet d'ar mare-hont) «Emglev An Tiegezhioù» ?

Neuze e ranker sevel da gelaouennig "Kannad EKB - Emsav Keltiek Breizh", niv. 1 eus derou 1950.

D'an deiz ma voe embannet ez-foran ar mennad da sevel ur framm evel-se, hep na vefe badezet evit keloù-se ?

Neuze e saver C'hwec'h miz a-raok pa reas Alan Al Louarn ur brezegenn e Gorsez an Naoned d'ar Sul 20 a viz Gwengolo 1949, straed Gigan. Munudoù eus an darvoud a gaver e Deizlevr Youenn Olier 1949 p. 62-63. Klotañ a ra emouestl Alan da sevel EAT gant ganedigezh e vugale e unan, an henañ e dibenn 1947, hag e voent niverus : dek en devoe gant c'hoar Youenn Olier, Nouela².

N'omp ket deuet a-benn da gavout titouroù koshoc'h eget 1949, met anat eo e troe

gendalc'h e stern «Kristenien Breizh» hiziv : ul levrig a vent vihan evit pediñ e brezhoneg hag evit ar Vro, a c'heller goulenñ atav en ur gas un nebeut timbroù mar geller. Dre m'en em gave re skuizh Maodez Glanndour eo e voe roet lusk da «Gristenien Breizh» evel Breuriezh speredel hollvrezhonek a studi (ar Bibl dreist-holl er mare-mañ, kantikoù ivez) hag a bedenn (Pedenn An Iliz, Liderezh an Euroù, Levrig Ar Bedenn evit ar Vro, h.a.).

² E devoed, e 1987, follenn-gelaouiñ diabarzh an Emglev «Hon Tiegezh» a embann un talbenn a ra dave da 1947.

ar mennad-se e penn meur a hini er bloavezhioù-se, dres goude ar brezel, ha pergen en-dro da Ger-Anna Yerres ha «Kenseg» (Quincy sous Sénart), an dra se a weler mat en ur lenn Deizlevr Youenn Olier³. E degouezh Youenn Olier ec'h ouzomp e klaskas sevel un tiegezh brezhonek pa zilezas e venoz da labourat war an dachenn bolitikel (EPV, An Avel, Avel an Trec'h...). Stanket e oa an dremmwel gant ar gwaskerezh goude ar brezel. Gant an tammig frankiz a chom gant pep tiegezh e oa tu da ober un dra bennak. N'eo ket disheñvel-tre an traoù hiziv an deiz. Ne oa ket niverus an tiegezhioù brezhonek en amzer-hont - n'on ket sur e vijent ken niverusoc'h ha se bremañ siwazh ! - hag en em welent nebeut, dreist-holl da geñver kampoù KEAV hag d'ar bodadegoù da gas ar stourm war-raok : savedigezh Kuzul ar Brezhoneg da skouer, e bloavezhioù-se.

Daou vloaz war-lerc'h prezegenn gredus Alan Al Louarn en Naoned, e skrivas d'e vreur-kaer Youenn e miz Here 1951 : Kemenn a rae dezhañ ez afe da Wengamp d'ar C'hendalc'h [Keltiek, Skourr Breizh, renet gant Roparz Hemon] ha «*Komz a ra, a skriv Youenn Olier diwar-benn Alan, eus ledanaat «Emglev An Tiegezhioù» betek ar broioù keltiek all(...) Betek-hen avat – setu daou vloaz e c'hortozomp⁴ – n'eus deuet netra war-c'horre ; n'omp ket bet gouest, zoken, da dennañ an disterañ kannadig ha d'hen skignañ.*»⁵

El Liamm niv. 28 Gwengolo-Here 1951 (hogen o tont er-maez gant dale, sur a-walc'h), e lenner p. 70 «*Keloù krouidigezh Emglev An Tiegezhioù gant Jakez Konan e penn*». N'ouzomp ket muioc'h. Deomp da c'houzout ne oa ket diskleriet er prefeti. Me 'laka e oa bet lakaet e penn dre ma oa brasoc'hik

³ Deizlevr Y.O .1951 p. 11 : «*Kejadenn gant Kerlann e miz Genver 1951, a ziskouez mennout bezañ oberiant er framm ivez, a skriv Y.O. (...) emañ e soñj Alan loc'hañ da vat gant ar Vreuriezh-se*». Rak evit gwir ne zeuas netra fetis betek an 23 a viz Kerzu 1951 : ur gouel aozet e Pariz, war anv EAT, gant tud Skourr Breizh, a oa an aozadur a glaske Roparz Hemon reiñ lusk dezhañ. An hevelep tud e oa dre vras, forzh penaos.

⁴ An notennig-mañ, «daou vloaz e c'hortozomp», a verk mat e sav orin E.A.T. evit Youenn Olier, da brezegenn Alan Louarn e miz Gwengolo 1949.

⁵ E dielloù EAT ez eus ul lizher eus an 18 Kerzu 1951 eus Leason Park Dulenn gant Roparz Hemon, a respont da Alan Al Louarn war dazont Emglev An tiegezhioù : «*Talvoudus-tre eo ar pezh a zisplegit diwar-benn Emglev An Tiegezhioù ha traoù all. (...) Menozioù an holl gerent en Emglev ne c'hellont ket bezañ heñvel. (...) Skourr Breizh a c'hell dont da vezañ un dra vras, daoust ma vefe ur fazi klask ober re hag aloubiñ tachenn ar c'hevredigezhioù all. Pa lennan lizheroù kaset din eus pep korn a Vreizh hag a Vro-C'hall, e choman souezhet o welout pegen niverus omp, hep gouzout dimp. N'anavezomp ket hon nerzh [islinennet gantañ]. Pep hini a seblant krediñ ez eo hogos e-unan-penn (dreist-holl ar re a zo o chom e Breizh-Izel) (...).*

e vugale ha ma oa deuet a-benn d'o sevel e brezhoneg.

El Liamm 29, Du-Kerzu 1951, p. 54 «*Emglev An Tiegezhioù, krouet a-raok, a labouro diwar vremañ a-unan gant ar Skourr [hini Breizh ar C'hendalc'h Keltiek eta, bodet e Gwengamp e miz Du] ; sekretour : Pêr Denez.*» Ar c'heloù-mañ a zo un heklev eus kenskriverezh Alan Al Louarn da Roparz Hemon hon eus roet arroudoù anezhañ kentoc'h. E-touez anvioù ar berzhidi ne gaver ket Jakez Konan ha n'eus nemet 12 ezel evit Skourr Breizh penn-da-benn, an deroù e oa. Unan eus pennaennoù ar Skourr hag Emglev An Tiegezhioù abaoe ar penn kentañ a zo skrivet : «*Da vezañ ezel e tleer bezañ brezhoneger*», a skriv Roparz Hemon. Abalamour da se, ha dre ma oa distank-tre evit c'hoazh niver ar stourmerien, en em gave an hevelep tud en holl frammoù dre vras : Skourr Breizh ar C'hendalc'h Keltiek, E.A.T, ar Gorsez, Al Liamm...

El Liamm da heul, 30, Genver-C'hwevrer 1952, ez eus un notenn war E.A.T. gant Roparz Hemon : «*An Emglev-se, bet savet e 1950 gant Jakez Konan⁶ (...). E bal eo unaniñ an tiegezhioù a gomz brezhoneg, dreist-holl e-keñver doare-sevel ar vugale. Ur gouel bras a zo bet aozet e Pariz d'an 23 a viz Kerzu 1951⁷. Kaset e vez en-dro gant P. Denez, A. Al Louarn, Kerlann h.a....*»

Pêr Denez ne reas netra war-dro EAT dindan Skourr Breizh, deomp da c'houzout. Daou vloavezh all a vo ranket gortoz evit ma kroge Youenn Souffez-Despré e-barzh a-zevri : e 1954, hervez Youenn Olier (Imbourc'h 340 p. 12). Daou ezel oberiant a oa nemetken : Alan Al Louarn e Roazhon («**Brudañ ha Skignañ**», 30 leurgêr al Lisoù), ha Youenn Souffez e Sant Brieg e tro 1966 hag adalek dibenn 1969 e Brest («**Oaled Sant Erwan**» 28 str. Charles Berthelot e Sant Varzhin).

Er bloavezhioù 70, a-raok gourlanv brizhdispac'h Mae c'hwegonteizh, e kenlabouras EAT da skouer gant SPA ar gontez de Rohan-Chabot da aozañ ur genstrivadeg, gant an eil «Ololê» ivez, ha dreist-holl gant Youenn Troal a rae war-dro kelaouenn ar vugale («**Wanig ha Wenig**»). Neuze avat, e oa deuet

⁶ Deizlevr Y.O. 1950 25 a viz Meurzh : e ti Jakez Konan emañ Youenn Olier, e Perroz-Gireg, hag ez eus anv gantañ eus Kannad EKB niv. 1 diwar-benn mennadoù EAT, met ne lavar ket e vije Jakez Konan diazezer an Emglev, pe da vihanañ e penn. Marteze en doa kroget er stur e-pad ur pennadig berr etre miz Ebrel ha miz Gwengolo. Evit gwir eta, pep hini en e gorn a glaske sevel e diegezh e brezhoneg evel ma c'helle hag a hete savedigezh ur framm a seurt-se. Alan Al Louarn hel lavaraz ouzh ar groaz, met dalc'het gant ar vuhez e rankas gortoz daou vloaz evit aozañ ur gouel da vare Nedeleg 1951. Neuze e loc'has an traoù tammig-ha-tammig. Soñjal a c'heller ivez e oa sammet-dreist Jakez Konan.

⁷ Moarvat gant Tiegezhioù Bro-Bariz : Louarn, Kerlann... Met ne gavomp roud ebet eus se en Deizlevr.

amzer ar frankiz revel kendaonet gant Paol VI (*Humanae Vitae*) ha Lezenn Veil e 1975. Ar rummad nevez a zilezas buan hent ar gador-gofez ; al lodenn yaouankañ eus ar gloer zoken ne roent ket pouez da sakramant ar Pardon, na d'ar c'hatekiz.

Daoust da zalc'hegezh souezhus Youenn Souffez hag Alan Al Louarn ez eas an Emglev war zinerzhañ kerkent. Ur gevredigezh laik «**ABEG**», Ar brezhoneg er gêr, a voe savet da aesaat d'an dud kejañ kenetrezo hep dour benniget. Ne badas ket ar gevredigezh-se, avat, ha ne ouzomp ket perak. Dizale e voe savet **DIWAN**, ha daoust d'ar strolladoù-skoazell niverus ha da bep skol kaout ur gevredigezh evit merañ ar skol ez eo evel pa ne santfe ket ar rummadoù nevez a «familhoù»⁸, hag a gemer perzh e stourm ar yezh ez eo ret d'ar familhoù en em sikour evit krouiñ ur vuhez vrezhonek etrezo. Ar c'hontrol a c'hoarvez : va bugale o deus desket galleg e porzh o skol-vamm Diwan, ha kement darempred a vez n'eus ken'met galleg. War holl diegezhioù Diwan Landerne ne oa nemet daou diegezh brezhonek. Lavaret e vez e vije 20 % eus ar familhoù e Diwan oc'h ober gant ar yezh er gêr. N'eo ket gwir. Marteze unan war ugent ? Hag an tiegezhioù gallek a seblant kavout mat an dra-se. Ne glaskont ket krouiñ a-zevri darempredoù gant tiegezhioù brezhonek evit brezhonekaat o hini.

Adalek 1998 e voe resisaet er statudoù identelezh katolik ar gevredigezh, daoust ma oa katolik a spered abaoe ar penn kentañ. Ivona Martin a voe neuze Kadoriadez. Daoust ma oa dizimez e ouie mat-tre ez eo ret-holl sikour an tiegezhioù brezhonek a zo e diazez ar gevredigezh vrezhonek hec'h-unan. En derou, an holl ne oant ket katoliked, Kerlann ne oa ket, met un aergelc'h kristen a rene. Evit ar bodadegoù da skouer e veze un Oferenn, atav.

An oferennoù brezhonek goude ar Sened-meur a voe -hag a zo c'hoazh- digarezioù d'en em gavout. Hini Roazhon, a oa sizhuniek, a voe a bouez evit ar gevredigezh. Ret e oa aozañ anezhi, skriverezet e veze ar sarmon, mont da gerc'hat ar beleg, tud a oa ezhom evit lenn evit pedenn ar fideled, evit dibab ar c'hantikoù, kempenn al lec'h, ober ar gest, merañ ar c'hontoù, ha kinniget e veze ur banne tomm goude

⁸ Lakaat a ran «familhoù» met n'int ket atav familhoù er stêr hengounel dre ma vez ganet bremañ ouzhpenn an hanter eus ar vugale er-maez eus ar Briedelezh keodedel zoken, da lavarout eo, ne glotont mui gant an termenadur eus ar ger-se, a empleg : emouestl, fealded, stabilded, bevañ a-gevret, gwareziñ ar vamm... Ret e vefe ijinañ ur ger da zeskrivañ ar gwirvoud-mañ a zistabilded, a vreskadurezh. Tu a vije bet da ober gant «gaegoù», diwar an dro-lavar e galleg Breizh-Izel «*ils sont en GAEC*», diwar «*Groupement Agricole d'Exploitation en Commun*» evit deskrivañ an dispac'h kevredigezhel-mañ, un dro-lavar war ur mod c'hoarzhin (glas) evit lod. Klotañ mat a ra ouzhpenn-se, rak en ur GAEC e c'heller kemm «keneil».

an Oferenn. Un digarez e voe ivez da zeskiñ kantikoù, evit oferenn Nedeleg pergen, ha da aozañ troioù pourmen evit ar fideled e korn-bro Roazhon a-wechoù. Souffez a rae heñvel e Leon. A-drugarez dezhañ ha da Ivona Martin eo e voe aozet un Oferenn vrezhonek er Folgoad e «Miz Mari» : da zek eur e vez c'hoazh, bep bloaz e miz Mae ha da Yaou Bask.

Neuze, goude embannadur *Humanae Vitae* gant Imbourc'h (troet gant Pêr Even), e krogas EAT war atiz Youenn Souffez, hep plegañ d'ar braz eus ar rummad yaouank a zeue d'an Emsav, da dostaat ouzh «**Kristenien Breizh**», bet adlañset ha brezhonekaet penn-da-benn gant Y. Olier ha Paol Kalvez pergen, da heul o 'emzezrann'⁹ eus darvoudoù 68¹⁰. Rummad '68 an Emsav en em dermen evel «araokadour» hag a stourm a-enep an impalaerouriezh jakobinat¹¹. Kement se a zo kaer met n'eo ket entanus a-walc'h, re «amzerel» ez eo. Rak re verr eo ar vuhez, ha nay eo, un tamm, krediñ e c'hellod kemm tra pe dra edan berr amzer. Moarvat ne oar ket met krediñ a rafen a-walc'h e teu an esperañs hag ar startijenn a ziskouez er stourm evit ar yezh, da heul he zud, diouzh un diadrefiv kristen hep gouzout dezhi : ar C'hristen ne rank gortoz netra, rak pep tra a zeu eus an Aotrou Doue, a zo mestr war gement tra a c'hoarvez, hogen da c'hortoz ar Rouantelezh, e rank ar C'hristen bezañ ur servijer mat, da lavarout eo ur benveg mat da zegemenn ar Rouantelezh, ha zoken da lakaat un azon anezhañ da zont er bed-mañ, evel un arrez eus ar pezh a vezo er Bed all. Anat eo ez eo re denn stourm evit Breizh m'her graer gant un esperañs denel hepken. Er c'hontrol, m'her graer dre Garantez – ha n'eus ket a C'harantez glanoc'h eget an hini a c'heller magañ ouzh Doue da respont d'E hini - peogwir ez eo un doare da servijañ an Aotrou Doue, da ober E youl e Breizh, neuze ez eur prest, gant E C'hras (ret e vefe displegañ, re ziaes eo din amañ), da gregiñ er stourm evit ar yezh, ha da sevel da skouer un tiegezh kreñv, niverus ar vugale ennañ, e-lec'h ma ren ar garantez

⁹ Emzezrann : troienn varksat pe freudiat evit ur seurt arnod a goustiañs ; Gg *auto-analyse*.

¹⁰ Lakaet e oant bet a-gostez eus SADED (Skol An Deskadurezh Eil Derezh, hendad Diwan), eus KEAV, hag eus Skol an Emsav (krouet ganto) : «ar re yaouank» a zilezas a-unan lezenn an Iliz, hag ar Feiz da heul, a gavent re strizh, re ziaes, pergen war an dachenn revel, se am eus merket dija, met ket hepken. An danvezelouriezh, ar vevezouriezh, an netraouriezh, ar geñverelouriezh h. a. a zo kaoz ivez, ha daoust d'ur stummadur kristen don, evit lod da vihanañ, ez ejont gant red an dour, a lavarfe ur prederour hellasat am eus disoñjet e anv. An disoc'h eo n'hon eus mui e Breizh a sell piouael boutin war ar bed : kristen e oa, distaolet eo bet, dres evel m'eo bet distaolet ar yezh hag ar vrogarantez.

¹¹ Lennet war bajenn Wikipedia un dilennadez er Vodadeg-Rannvro bet kadoriadez an OPAB.

etre an dud, evit an Aotrou Doue, hag evit E grouadelezh emañ hor broadelezh, hor bro, hor yezh, hor sevenadur, hol lidoù, o kemer perzh enni, traoù dibar a zo deomp-ni, evit rentañ klod dezhañ. Hag er Baradoz, ar C'hlod-se hor bezo rentet da Zoue dre ober implij eus «*hor bro en deus fiziet en hor yaouankiz*» - amañ e venegan Y.V. Perrot -, a yelo da greskiñ Splanner Gloar an Aotrou Doue . Gant gerioù all : kaeroc'h e vo ar Baradoz ma asantomp servijañ an Aotrou Doue evel gwir Vrezhoned, rak ar gaerded vrezhon-se, n'eus nemedomp a c'hell he frofañ da Zoue.

EAT a dosta buan d'he 70 bloaz. Moarvat e vo dav spisaat istor EAT gant istor arbennik Oaled Sant Erwan Brest a badas 30 vloaz, hag ur pennad all diwar-benn EAT abaoe tremenvan Youenn souffez e 1998. Klotañ a ra ivez gant dibenn ar c'hampoù a voe e Kistinid ha goude ar c'hampoù katekiz p'edo Yann Talbot e Rostren (dindan talbenn Breuriezh Sant Erwan hag EAT).

Evit gwir, toc'hor eo Emglev An Tiegezhioù. Re nebeut a diegezhioù nevez, nebeut a youl da gas traoù war-raok e stern ar gevredigezh. Chom a ra

gwelus evelkent, hag e raio e-pad ur pennad-mat c'hoazh -mar plij gant Doue !- gant e Gannadig ha gant e lec'hienn war ar Genrouedad, an embannadurioù, pegsunioù, paparennoù-brudañ. Den ebet ne c'hello rebech ouzhimp avat, da vezañ bet lavaret hag adlavaret, abaoe keit all, ar wirionez-mañ war retvez ur vuhez voutin etre an tiegezhioù brezhonek, kristen pe get - eno n'emañ ket an dalc'h, an doujañs ouzh ar Feiz a arc'homp evel ur gwir diziouerus avat - hag evel andon an hennadelezh brezhon ergorel.

Ha da glozañ ganti em eus da sevel ur gouleñ eun ouzh tud ar rummadoù o deus kenlodet da zegas kevredigezh an Ankou e Breizh, gant ar bilulenn, an diforc'hañ-bugale, diskar ar Briedelezh, diskar ar frouezhusted, ouzh an dud -se a rebech ouzhin bezañ diskleriet bezañ chomet hep votiñ en abeg m'emañ Macron a-enep ensavadur an Tiegezh, kentañ kellig ar gevredigezh, kentañ kellig ar gevredigezh vrezhon : PETRA EMAOC'H E SOÑJ OBER, BREMAÑ ? Kenderc'hel da zistrujañ ar gevredigezh ez oc'h sañset stourm eviti ?

T. Gwilhmod

Piv a sammo bir ha kleze ?

Da dalbenn va fennad em eus kemeret ur werzenn tennet diouzh ur ganaouenn savet ha kanet gant Glenmor : *Nevenoe*“ hec'h anv, e-lec'h ma keine ar c'haner war donkad pobl Vreizh, skoulmet mat he chadenn sklavelezh, kousket he c'halon hag he c'hoant d'en em zieubiñ, ken e oa “*du an deiz d'argadourien-vro dibal*” hag e rae an aters-mañ : “*Piv a sammo bir ha kleze ?*” Hag e tec'halve skouer Nevenoe, en doa gouezet unaniñ ar Vrezhoned, forzh pe du e vijent bet, evit o c'has d'an trec'h ha dieubiñ Breizh diouzh yev ar Franked.

An aters hiziv n'eo ket kement-se da c'houzout piv a “sammo bir ha kleze”, met da c'houzout, ur wech sammet an armoù-se gant ar Vrezhoned, hag un toullad diouto ez eus memestra, ha gouest e vint da stourm a-gevret evit tizhout an hevelep pal : dieubiñ Breizh. Ur respont nac'hus hon eus bet nevez 'zo gant an dilennadegoù a zo bet e miz Mezheven evit dilenn kannaded ar Vodadeg vroadel c'hall. Danvez-kannaded eus an Emsav a oa o kenstrivañ, ar pezh a oa mat-tre evit lakaat arc'hadurioù Breizh war-wel, ha dre se dihuniñ Spered Breizh e-touez ar Vrezhoned, met evit-se hag evit bezañ efedus e vije bet ret bezañ unanet, komz gant an hevelep mouezh. Siwazh n'eo ket se a zo c'hoarvezet, div listenn ez eus

bet, gant ar skritell “*Breizh*” warno, dre ma felle da dud 'zo e vije bet ul listenn enni kleizelourion nemetken. Evel-se emañ an traoù e Breizh abaoe ar bloavezhioù c'hwegont-seikont : ar re n'int ket a-gleiz penn-da-benn a zo da deurel d'an teñvalijennoù diavaez, petra bennak e vefe o mennozhioù breizhek eus ar startañ. Disoc'h kement-se, disoc'h an gwallziforchegezh¹²-se, eo n'eo bet dilennet hini ebet eus an danvez-kannaded, skritellet “*Breizh*”, evel-just. Mar bije bet ul listenn hepken e vije bet tenn dija kaout unan dilennet, gant div listenn ne oa, da vat, chañs ebet. Strivoù foranet en aner, arc'hant dispignet evit netra, hag emsaverion digalonekaet, hag evit klozañ e c'hellomp kanañ gant komzoù kanaouenn Glenmor : “*Skoulmet mat eo hirie chadenn ar goskored, kousket noz, kousket deiz, kalon ar Vrezhoned. Nag eo du an noz, dindan gwask pounner ar Gall, disoñjet-krenn eo o anv. Nag eo du an deiz, d'argadourien-bro dibal, piv a sammo bir ha kleze ?*”

E-keit-se, e troe ar bed

E-keit ha ma oa an emsaverion vreizhat o taskagnat war o goanagoù kerseet, e troe ar bed

¹² Gwallziforc'hegezh 'zo bet evel-se a-berzh « Gouel ar Brezhoneg » e-keñver EAT e miz Mezheven

gant e eurvadoù hag e walleurioù. E derou miz Gouhere ez eus bet bodadeg ar G 20 (an ugent riez pinvidikañ eus ar bed) e Hambourg en Alamagn, hag evel ma oa kaer gortoz ez eus bet diskeladegoù feuls a-enep, a-berzh strolladoù eus an tu kleiz pellañ, evel ar re anvet Black Blocks, o deus lakaet an arigrap war kreiz-kêr Hambourg penn-da-benn. Ne gomprenan ket perak e vez aozet, e kêrioù bras evel Hambourg pe kêrioù bras evelti, hevelep bodadegoù, a vez bepred arzaelet gant an tu kleiz pellañ, rak bep tro e vez diskeladegoù feuls a-berzh an hevelep nerzhioù-enep. Da grediñ eo e ra an aozerion aratozh-kaer evel-se, evel ma vez hejet ar “muletta” dirak daoulagad an tarv en arena, evit ma vo graet bruderezh en-dro d’o bodadeg dre un daeadenn, rak ne vank ket dre ar bed, lec’hioù digenvez ha dizarempred, e penn pellañ Siberia, pe e-barzh ur menez andiraezadus, e kreiz ar pampa pe e kreiz dezerzh Moc’hav, e-lec’h ne vefe ket direnket ar berzhidi. Hogen un diskoulm eeunoc’h am eus da ginnig dezho : gant Stadoù Unanet Amerika ez eus nouspet listri doug-kirri-nij, n’eus nemet ober ar vodadeg war vourzh unan eus al listri-se, e kreiz ar meurvor Atlantel pe ar meurvor Habask, ha ne vefe ket direnket ar berzhidi gant tud Green Peace pe gant re ar Black Blocks, pe da vihanañ e vefe aesoc’h o diwerc’hekaat¹³.

Mel evit Donald Trump e Polonia

D’ar vodadeg ar G 20-se e voe anv dreist-holl eus an ardommañ hinadel, ha gortozet e oa Donald Trump, arlevier SUA, evit ober dezhañ plegañ ha dont en-dro war e zivizadenn da guitaat Emglev Pariz, da stourm a-enep an ardommañ hinadel. Evel ma oa da c’hortoz ne voe ket D. Trump evit plegañ. A-raok dont da Hambourg e oa aet oc’h ober un dro e Polonia e-lec’h e oa bet gourc’hemennaouet kalonek gant ar Boloniz evit bezañ lavaret dezho komzoù a yae war-eeun d’o c’halon, o komz outo eus kentelezh Doue, evel pa reas meneg eus gweladenn gentañ o fab polonat, Yann-Baol II :

“Ha pa zeuas an deiz-se eus an 2 a viz Mezheven 1979, en em vodañ a reas ur milion a Boloniz war leurenn an Trec’h evit o oferenn gentañ gant o Fab polonat. En deiz-se, e tleas holl gomunourion Varsovia gouzout e oa o reizhiad mac’hom, gwaskus, o vont da gouezhañ en e boull a-benn nemeur. Dleet o deus henn

¹³ Diwerc’hekaat : *neutraliser*.

gouzout d’ar mare dik eus prezegenn ar Pab Yann-Baol II, p’o doa ur milion a wazed, a vaouezed hag a vugale bolonat savet o mouezh en ur bedenn hepken. Ur milion a Boloniz na c’houlennent ket ar binvidigezh. Ne c’houlennent ket brientoù. E-lec’h kement-se e skande ur milion a Boloniz ar gerioù eeun-mañ : “Fellout a ra deomp Doue”

Kizidik evel ma oant ouzh hevelep areizh¹⁴ e oa ar Boloniz, hep arvar ebet, ar selaouerion wellañ. Ur frazenn all a oa un doare da ober fent gant pennadurezhioù an UE a fell dezho handalañ¹⁵ Polonia evit he nac’hadenn da zegemer treuztiriaded vuslimat er-maez lezenn, p’en deus lavaret : « *E Pobl Polonia e welomp ene Europa, bras eo ho proad dre ma-z eo bras he spered ha dre ma-z eo kreñv he spered*”.

Ken kreñv all eo bet e areizh war an aters a zo war muzelloù an darn vat eus an Europiz a arvest dic’halloud ouzh aloubidigezh hag islamidigezh Europa gant kenwallerezh o renerion gounezet holl d’ar vedelidigezh : *“Aters penndalc’hel hon oadvezh a zo gouzout hag eñ en deus ar C’hornog ar youl da zrest-vevañ. Daoust ha fiziañs a-walc’h hon eus en hon talvoudoù evit o difenn, forzh priz e vefe ? Daoust ha doujañs a-walc’h hon eus ouzh hor c’heodedourion evit gwareziñ hon harzoù ? Daoust ha c’hoant ha kalon hon eus da wareziñ hor sevenadurezh e-tal ar re a zo mennet d’he gourzhtreiñ¹⁶ ha d’he distrujañ ?”* Piv ne vefe ket a-du gant ar c’homzoù-mañ pa weler hor bed europat ha kornogat o kouezhañ bemdez un tamm izeloc’h en arleizhidigezh¹⁷. Hag ouzhpennet en deus : *“Ne zeraou ket hor stourm evit ar C’hornog war an dachenn-vrezel, deraouiñ a ra en hor speredoù, en hor mennantezioù¹⁸ hag hon eneoù”*.

Kennerzhet gant degemer kalonek ar Boloniz e c’helle Donald Trump, da c’houde, mont da dalañ ouzh devoded ardommadur an hin er G 20 e Hambourg, e-lec’h ne vankas ket an tagadennoù evit ober dezhañ plegañ.

Komzoù pour-ha-trichin Macron er G20 Hambourg

Dibarek e voe hini an arlevier gall, Emmanuel Macron, a liammas an ardommañ hinadel gant

¹⁴ Areizh : *discours, allocution*.

¹⁵ Handalañ : *sanctionner*.

¹⁶ Gourzhtreiñ : *renverser*.

¹⁷ Arleizhidigezh : *déliquescence*.

¹⁸ Mennantez : *volonté*.

ar sponterezh islamek, pa zisklerias : “*Ne c’heller ket haeriñ stourm a-enep ar sponterezh mar n’hon eus ket un ober youlek a-enep da ardommadur an hin. Pe neuze ez eo ret deomp mont da zisplegañ d’an dud a vev en Tchad, en Nijer hag e-lec’h all, n’eus kudenn ebet gant an hin. Hiziv ar sponterezh, digempouezioù bras hor bed, ar pezh emamp o vevañ, a zo liammet gant an digempouezioù hinadel bet ganet gant hon doare kenderc’hañ etrevroadel. Rak-se e tleomp respont, dre ma-z eo liammet pep tra*”. Evel-just e voe kavet ur bern addisplegoù hag abegadennoù er wask ha war ar rouedadoù-sokial, ken iskis ha dic’hortoz e oa an arguzenn-keñveriañ, met un nebeut tud ‘zo bet, eus an tu kleiz peurliesañ, a gadarnaas damkaniezh Macron. Kement hag ober e c’hellfemp ivez haeriñ e kemer perzh an djihadourion en ardommañ hinadel, rak gant an holl ziarbennoù kemeret en Europa hag e lec’h all evit ma ne c’hoarvezfe ket ar mesbukadoù islamek, e vez foranet un tamm mat a zafar, a drelosk, hag a goskor a vevez gremm evit seveniñ ar gefridise.

Distaget e voe komzoù all gant E. Macron e G 20 Hambourg, met ar re-mañ a zisplijas d’an tu-kleiz hag a voe deuet mat gant an tu dehou. Komz a reas eus kudennoù Afrika, a zo sevenadurezhel evitañ, gant Stadoù c’hwitet, un tremen kemplezh d’an demokratiezh, ha dreist-holl ar gwask poblañsel a zo unan eus daeoù penndalc’hel Afrika. “*Ar broioù-se o deus c’hoazh 7 pe 8 bugel dre vaouez, en deus lavaret, bez’ e c’hellit dispign enno miliardoù a euroioù, ne vo stabilaet netra ganeoc’h*”. Bez’ e c’heller anzav ez eo an arlevier gall an atebeg kentañ a renk uhel o komz evel-se e-kerzh ur vodadeg a bouez bras evel ar G 20, hogen evit ma vefe efedus e gomzoù e rankfent bezañ kempouezet gant komzoù all, a vefe ar re-mañ : “*Met diouzh un tu all, paouezomp da lazhañ bugale en Europa, ar pezh a grou un digempouez anat etre Europa hag Afrika*”. Rak ne vije ket bet marteze kement a dreuztiriaded oc’h aloubiñ Europa mar ne vije ket bet krouet a-raok gant hor renerion europat ar gouvid¹⁹ poblañsel-se a anavezomp, dre ar sioc’hanerezh, ha kemeret da zigarez gant Angela Merkel, ar gañsellerez alaman, evit digeriñ bras dorioù Europa d’an enbroerezh, muslimat hag afrikat pergen. Gouezet eo an dra-se gant kement den en deus daoulagad evit gwelout hag ur spered

¹⁹ Gouvid poblañsel : *dépression démographique*.

evit meizañ, met kabestret e oa al lavar gant ar *politically correct*, neuze e c’heller reiñ gourc’hemennoù a galon vat d’an arlevier gall evit bezañ divorailhet al lavar-se. Ur poent mat all ouzhpenn a ya gant E. Macron : en ur brezegenn distaget gantañ e-kerzh Sizhunvezh ar Gannadourion, e dibenn miz Eost, en deus lavaret e oa ar sponterezh “islamour” tevetegzh²⁰ kentañ e bolitikerezh diavaez, hag en deus ouzhpennet : “*Ya, komz a ran just-a-walc’h eus ur sponterezh islamour, hag e samman ervat implij an anv-gwan-mañ*”.

Hag ez eo bremañ tro Barselona

“*Hag ez eo bremañ tro Barselona*” (a c’hougleve marteze e vo bremaik hon tro deomp) em eus lennet war bajenn gentañ ur gelaouenn e Breizh a-zivout ar mesbukadoù djihadour d’an 17 a viz Eost e Barselona ha Cambrils e Katalonia, o deus lazhet 14 den, ha gloazet un toullad tud, war-dro kant, un tamm mat a douristed en o zouez, o tont eus un daouzek bennak a vroioù dre ar bed. Diac’hinad²¹ an darvoud marvantrek-mañ²² ez eo e oa bet diskeladegoù e kêr Barselona d’an ampoent, diouzh un tu evit disteurel an douristed, re niverus evit lod, gant luganoù skrivet war ar mogerioù, evel “*Tourists go home*”, “*You are the terrorists*”, ha diouzh an tu all luganoù “*Refugees welcome*” evit degemer an dreuztiriaded. War-lerc’h ar mesbukadoù-se ez eus bet evel-just gouloù-koar enaouet ha bokedoù-bleunioù lakaet el lec’hioù ma oa bet lazhet an dud, ha diskeladegoù dre straedoù Barselona ha Cambrils o youc’hañ : “*N’hon eus ket aon*” pe marteze “*N’ho pezo ket va c’hasoni*”, evel m’eo bet klevet e lec’h-all, e Bro-C’hall da skouer. Koulskoude e c’hellomp kaout aon, rak antronoz e voe lazhet div vaouez ha gloazet c’hwec’h den a-daolioù kontell gant ur Marokad (sañset “repuet”, pa n’eus brezel ebet e Maroko), e kêr Turku e Finland. D’ar 15 a viz Gwengolo e voe gloazet 29 den e Metro London gant tarzhadenn ur bombezenn artizanel, a zo bet diarc’het gant Daesh. Hag a-raok, d’an 9 a viz Eost e Bro-C’hall, e Levallois-Perret, tost da Bariz, e voe gloazet 6 soudard gant ur c’harr bet kaset warno gant ur muslimad, ha ne gomzan ket eus an holl mesbukadoù a zo c’hoarvezet e 2015 ha 2016. N’eo espernet bro ebet en Europa, peogwir o

²⁰ Tevetegzh : *priorité*.

²¹ Diac’hinad : *paradoxe*.

²² Marvantrek : *dramatique*.

deus hor gouarnamantoù bedelour lezet Muslimiz da zont dre holl en hor c'hevandir.

Ar Pab Frañsez, prezidant un dreist-ONG bedelour

D'ar c'houlz-se eo ma-z embannas ar Pab Frañsez e lizher *“Degemer, gwareziñ, pennluskañ hag enframmañ an dreuztiriaded hag ar repuidi”* (21 a viz Eost), war-wel da *“Zevezh-bed an treuztiriad hag ar repud”* d'an 18 a viz Genver 2018 e oa. An diell-mañ a lakaas da ren ar sebez hag an anken e-touez ar Gatoliked, ha dre vras e kement den tomm e galon ouzh ar meizadoù “hennadelezh” ha “broad”. Bez' ez eo ur c'hatalog arabadus eus 21 diarbenn politikel a het ar Pab gwelout degemeret gant broioù Europa evit mad an dreuztiriaded. Spontus eo bet kavet an destenn-mañ gant kalz. N'eo ket un areizh avielek deol war “degemer an estren”, hogen un nac'hadenn eus pennaennoù diazez ar brederouriezh politikel, a c'hourbann an degemer hep e vevennañ eus an enbroerezh-alouberezh a zo muslimat evit al lod brasañ. N'emañ ket Frañsez hep gouzout eo bet sevenet an holl vesbukadoù gant treuztiriaded vuslimat ha daoust da se e c'houlenn e vefe degemeret kement estren a stok ouzh hon dor (met, evel ma skriv Yves de Kerdrel en e bennad eus VA, 31 Eost 2017, e teuont tre hep stekiñ !) hag e vefe roet dezho kement aezamant (daoust ma n'o deus ket kalz tud an aezamantoù-se evito en hor broioù europat), hag aozañ an adstrollañ tiegezhel

(priedoù, kerent, tud-kozh, breudeur ha c'hoarezed...). Pa ouzer ez eus paotred yaouank eus 90% eus an dreuztiriaded ez eus forzh penaos kantadoù a viliadoù a alouberion da c'hortoz c'hoazh. Da zaveañ e gomzoù e venegas Aviel Mazhev 25, 35-43, met e derou ar pennad-se ez eus ar gwerzadoù 31 ha 32 : *“Ha pa zeuio Mab an Den en e c'hloar [...] Bodet e vo an holl vroadoù dirazañ”*. Gant hentenn Frañsez ne vo mui a vroadoù europat d'an deiz-se, distrujet e vezint bet gant enbroerezh-alouberezh ar pobloù estren. Koulskoude e vez anv eus “broadoù” ha “pobloù” a-hed pajennoù ar Bibl, na pa vefe nemet gant Aviel Mazhev 28, 19 : *“It enta ha kelennit an holl vroadoù ; badezit anezho en anv an Tad hag ar Mab hag ar Spered Santel”*. Da Zoue e fell dezhañ e vefe broadoù, ar pezh a zo an urzh naturel. Gant Frañsez ne vo mui nemet ur meskaj a bobloù hep gwizienn na hengoun, hogen darevoc'h da zegemer ur gouarnamant-bed.

A-benn an diwezh e vefe tu a-wechoù d'en em c'houlenn ha n'eo ket moged Satan a zo aet-tre en Iliz, evel ma lavaras un deiz ar Pab Sant Paul VI, ha diaes eo gouzout enta, o welout oberoù ar Pab Frañsez ma ne oa ket ur spered diaoulek a awenas ar gardinaled er chapel Sikstina d'an 13 a viz Meurzh 2013, pa voe dilennet ar Pab a vremañ.

Donwal Gwenvenez

Bodad ar Bibl

Kinnig a reomp studiañ amañ ar gwerzad 1 Kor. 12, 13. Diwar an destenn c'hresianek-orin e c'heller tennañ ur ger-ha-ger diwar “Bibl Strong” a zo anavezet-tre evit e fealded ouzh ar vammenn:

Nous avons tous, en effet, été baptisés dans un seul esprit, pour former un seul corps, soit Juifs, soit Grecs, soit esclaves, soit libres, et nous avons tous été abreuvés d'un seul esprit.

Klery 1970 : *Rak holl hon eus resevet ar Vadeziant er Spered nemetañ evit ober ur c'horf hepken, ken Yuzevion, ken Gresianed, ken Sklavourion, ken tud en o frankiz. Dimp-ni holl ez eo bet roet ar Spered nemetañ-se da evañ.*

“Spered nemetañ” a seblant pounner. “Roet da evañ” a zo ur gavadenn vat.

Glanndour 1971 : *Rak ni holl ivez a zo bet badezet en hevelep Spered unan, evit dont d'ober ur c'horf*

hepken, Yuzevion ha Gresianed, sklavourion ha tud en o frankiz ; ni holl hon eus evet hor gwalc'h eus an hevelep Spered.

Evel boaz ez eo reizh-tre met un tamm re dost ouzh ar ger-ha-ger.

Kenvreuriezh 1988 : *Rak en ur spered hepken omp-ni holl bet badezet da vezañ ur c'horf hepken, koulz Juzevien ha Gresianed, koulz sklaved ha tud libr, bet deomp hor gwalc'h eus an hevelep Spered.*

Adkavout a reomp «gwalc'h» met n'eo ket bet dalc'het “gwalc'h” rak nezue e galleg e vije kentoc'h “jusqu'à plus soif”, daoust ma-z eo gwir e ro Doue e Spered Santel a-fonn ha dreist-kont zoken.

Guichou 2002 : *Dre ur Spered Santel hepken ez omp-ni bet badezet en ur c'horf hepken ni holl, pe*

Juzevien, pe C'hresianed, pe sklaved, pe dud frank, ha da evañ hon eus bet holl an hevelep Spered !

Troidigezh laosk (alies e vez) : ouzhpennet en deus Santel da "Spered". Digomprenus eo "en ur c'horf hepken" ha "Tud frank" a zo iskis un tamm.

Kendastum : *Rak en ur Spered hepken ez omp bet ni-holl badezet, evit ober ur c'horf hepken, Yuzevien ha Gresianed, sklaved ha tud en o frankiz ; deomp-ni holl ez eo bet roet an hevelep Spered da evañ.*

Lakaet hon eus "bet" goude "omp" evit an talmadur dre gomz a seblant kempouezetoc'h. Geriadur an Here a veneg Sklav hepken. Divizet hon eus ivez chom hep ober gant "Sklavour" a seblant deomp bezañ ur ger goveliet fall en 19^{vet} kantved gant un diskibl d'Ar Gonideg. An Abad Herri moarvat. Ar gudenn-mañ a studiomp amañ da heul.

"Sklavourien" pe "sklaved" ?

V. Fave eus Kleder p. 22 "War roudoù hor misionerien" a skriv : "eul labour sklavour". Evit gwir V. Fave en e levr a ra kentoc'h gant "sklav(ed)" met implij a ra an holl stummoù en unander pe el liester. Ur fazi a ra p. 222 pa skriv "eur verienenn sklavelourez" pa c'hortozer evel-just "ur verienenn sklavourez" (pe : sklavez). Kalz anavezetoc'h eget Sklavour eo Sklav, a zeu dre ar galleg moarvat, diwar «slav» ent-anat, hag er yezh abaoe pell. Sklavourien a zo brezhoneg goveliet en 19^{vet} kantved met nebeut implijet hervez GOOGLE (Sklavourien 509 gwech e-skoaz 6090 evit Sklaved, Sklavourion 51 gwech, holl nevez a-walc'h, un darn vras diwar Bibl Maodez Glanndour, ha dielloù kentelioù istor nevez-tre).

Yann(-Vari) Gwilhoù, lesanvet "Kantiker bras an eskopti", bet ganet e 1830 e Kleder ivez, a implij 18 gwech ar ger "sklavour", ha gwech ebet "sklav(ed)", en e levr "Sant Theodot" e 1871, a voe adembannet e 1922 gant Yann-Vari Perrot. En e levr kantikoù avat "Kantikou brezounek Eskopti Kemper ha Leon 1880", bet advoulet nouspet gwech hag en implij betek an eil brezel-bed, ne gaver ket ar ger "sklav" na "sklavour", siwazh.

An daveenn goshañ evit SKLAV a zo Geriadur Gregor Rostren. Netra er C'hatolikon. Evit SKLAVOUR hon eus kavet daveenn goshañ ar ger-mañ e Kanaouennoù Kemper 1842, bet savet gant an Aotrou beleg Herri (Henry), diskibl d'ar Gonideg, ha div wech :

p. 28 «*Va Jezuz a oe ereet
ha stlejet gant tud diboellet,
Torrit ar jaden euz va fec'hed
Am dalc'h sklavour d'an drouk-spered*»
p. 109 «*Ne oan nepred seder,
Jeïnet oa va spered,
pa oann d'ann Lucifer
Sklavour en em rentet.*»

Ar Gonideg ne veneg ket "sklavour" en e c'heriadur e 1847, na Troude kennebeut e 1876. Neuze e c'heller goulakaat e oa bet ijinet ar ger "sklavour" gant an abad Herri, moarvat, ha marteze hepken evit... talmadur e werzennoù, p'en doa ezhomm eus un troad ouzhpenn ha dre ma tisplije dezhañ c'hwezh put ar galleg e brezhoneg a felle dezhañ skubañ kuit.

Hervez Yves Le Berre (Skol-veur Brest) ne oa ket priziet atav "glamouriezh" (Gg Purisme) an Abad Herri gant kloer an eskopti. Gant gwir abeg amañ, rak e-keñver yezhoniezh e seblant diboell ijinadenn ar ger "Sklavour". Ur sklavour a vije hervez al lostger ur "gour" a ra ur sklav eus tud all pe a ra war-dro ar sklaved, evel an dentour, ar marc'hadour, an arzour, ar c'hoadour. Ofis ar brezhoneg n'en deus ket degemeret ar ger-se kennebeut.

Klañvourien/Klañvidi

Ar ger klañvour a c'hellfed abegiñ, met diouzh sav-boent ar gerdarzh e c'hell talvezout "unan a ra war-dro ar re glañv". Emañ er yezh avat, ha sevel a ra de bell (Geriadur an Tad Maner 1659), met notiñ a ranker e oa ur ger a zo aet diimplij hiziv : Klañv/Klañvien (Buhez Santez Katell 1576). Daoust ma n'emañ ket ar ger "Klañvad/klañvidi" er geriadurioù, e c'hellfe bezañ degemeret eta, da vont gant gerioù e-leizh evel : loread, kargad, kevread, spazhad, hag all... Dija war ar genrouedad her c'haver.

T. Gwilhmod & P. Kalvez

A-zivout Gwalloberoù an Hiniennelouriezh

En niverenn 101, D. Gwenvenez a zielfenne efedoù ar bedeladur. Talvoudus eo ar pennad-se. Koulskoude karout a rafen ober un nebeut evezhiadennoùigoù.

1 - Da gentañ, lavarout a garfen, bedeladur pe hiniennelouriezh ne sinifi ket, ipso facto : beajiñ, dimeziñ meur a wezh, bevañ e meur a vro... Abaoe bloavezhioù, marteze hanter-kant, ez eus tud o tilezel

ar relijion, ar familhoù, o bro genidik, o yezh... araok donedigezh gerioù evel "bedeladur", "hiniennelouriezh", "dieubidigezh". h.a., e Breizh evel er broioù all. Moarvat, e vefe bet ret diwall ar feiz gristen, aozañ misionoù, klask gounit tud d'ar feiz. Allas, tud e karg, beleien en o zouez n'int ket adu. An dud a zo dedennet gant kêrioù bras, yezhoù bras, pinvidigezh ha kement zo, en desped da

lezennoù ha d'ar politikerezh. Iwerzhon da skouer, a zo ur vro dieub a-zivout ar yezh (evel meur a vro all). Daoust da se, eo diaes kevezañ ouzh ar saozneg.

2 - Petra sinifi “Dec'h e Paris, warc'hoazh e Berlin, goude warc'hoazh e Moskov, dimezet e Melbourne... New-York... Kalifornia... Aostralia...?” Piv eo ? Ne chell ket bezañ ul labourer ordinal, marteze prezidant Bro-C'hall ? Piv eo an den-se ? Rener un embregerezh, goprad a-berzh Stad... Labouret em eus e meur a vro ha gouzout a ran traoù n'int ket plaen. Piv a baeo beajoù, dilojadennoù, assurañsoù sokial (n'eus ket a CPAM en estrenvro) h.a. h.a. Pa'z oc'h kaset en ul lec'h bennak, gounit a rankot arc'hant d'ho embregerezh da lavarout eo kevezañ a reot ouzh tud ganet ha stummet er vro-se. N'eo ket aes hag ezhomm ho po bloavezhioù evit bezañ barrek.

Pa vez serret ur labouradeg e Bro-C'hall ha digoret un all en ur vro all abalamour n'eo ket askorus, ar renerezh a glasko goprañ implijidi a goust nebeutoc'h, da lavarout eo tud eus ar vro-se, evit ma teuio an embregerezh da vezañ askorus. Evel-se, efed ar bedeladur evit al labourer gall eo paourat er ger.

Daou Vreizhad mat, d.l.e. Breizhiz kar-o-bro, a oa aet da USA goude ar brezel. Reun ar C'halan ha Youenn Gwernig. An eil a zo deuet da vezañ amerikanoc'h eget an Amerikaned o-unan hag egile a zistroas laouen da Vreizh. Pe tennañ eus se ?

Jord Havelka

----- *Addisplegoù da evezhiadennoù Jord Havelka*

Trugarez da Jord Havelka evit e evezhiadennoù a-zivout ar mennozhioù am boa eztaolet em fennadskrid diwezhañ. Karout a rafen atodañ un nebeut addisplegoù avat.

“Bedeladur pe hiniennelouriezh ne sinifi ket, ipso facto : beajiñ, dimeziñ meur a wezh, bevañ e meur a vro...” En arroudenn-se e raen dave dreist-holl da vennozhioù Jacques Attali, eztaolet en e levrioù : « *Le dictionnaire du 21ème siècle* » pe “*L'homme nomade*”, mar ne fazian ket, e-lec'h e ra meuleudigezh an den diwrizienn, kantreer penn-dabenn, hag e-keñver dimezi e lavar e vo tu da ijinañ, en dazont, a bep seurt dimezioù gant tri pe pevar den, gant gwaz pe vaouez, ha muioc'h mar bez nesaelezh... Bez' e c'hellit lavarout din : “Lennegezh hepken eo kement-se”, emañ ar gwir ganeoc'h marteze, met an den-se a zo bet kuzulier meur a brezidant gall, da lavarout eo ez eo un den a levezon, hag e vo c'hoazh, hep mar ebet, kuzulier ar prezidant gall nevez. Pa skriven : “*Dec'h e Paris, warc'hoazh e Berlin, goude warc'hoazh e Moskov, dimezet e Melbourne...*” e raen c'hoazh dave da vennozhioù J. Attali, hag adkavet ha dedalvezet e vez ar braslun-se gant ar genderc'herion filmoù hag ar filmaozerion, eus Hollywood pe eus lec'hioù all e

Bed ar C'hornog, gant ar pal da levezonañ ar yaouankizoù a-vremañ. Kemerit da skouer ar filmoù-polis, pleustret-dreist gant ar steudadoù : haroz ar film, ar c'herreizhour, n'eo mui ur gwaz met hogos bep tro ur vaouez, torrdimezet evel-just, gant ur bugel krennard, kudennoù dram pe alkol gantañ, hag e tremen istor ar film kement o tiluziañ kudennoù ar gerreizhourez ha da ziluziañ piv eo ar muntrer. Pa geñverier gant filmoù-polis Maigret, c'hoariet gant Jean Gabin da skouer, er film “*Maigret tend un piège*”, e-lec'h ma weler ur poliser gant ur wreg evel n'eus forzh piv, a gemer perzh e prederiadennoù he gwazh enket en e enklask, e weler e vevomp bremañ en un oadvezh diempret holl. O skrivañ : “*Dec'h e Paris, warc'hoazh e Berlin...*” em eus soñjet muioc'h e kalvezourion uhel arbennikaet, en ijinourion, er sternourion, eget e labourerion ordinal, hogen arabat disoñjal ez eus gant ar skol c'hall un doare dismeg ouzh an dorn-labourerion dornel ha se abaoe pell, al labour-dorn a oa mat hepken evit an enbroidi, ha setu perak emamp e Bro-C'hall en ur saviad diac'hinek awalc'h : bez' ez eus ur gourfaotadur²³ a dud yaouank gant diplomaù uhel, hogen re nebeut a staeloù labour da reiñ dezho, neuze e vez kuzuliet dezho mont betek penn all ar bed, mar bez ret, evit kavout diouto. En enep evit ar micherioù-dorn e vank un toullad emstriverion hag e klever neuze ar frazenn droch-se, mil anavezet : “ezhomm hon eus eus an enbroidi evit ober al labour na fell ket d'ar C'hallaoued ober”. Hag e vez goulennet atav muioc'h a enbroidi evit ober al labourioù-dorn, pa vez miliadoù a ziplomidi dilabour paeet gant skorennoù an RSI pe RSA, hervez brizhyezh an amaezhiezh.

“*Abaoe bloavezhioù ez eus bet tud a tilezel ar relijion, ar familhoù, o bro c'henidik... a-raok donedigezh gerioù evel bedeladur, hiniennelouriezh, dieubidigezh...*” Emañ ar gwir gant hor mignon, hag ur skouer vat am eus gant tiegezh va zad, bet ganet e 1895, mab henañ un tiegezh kouerion a seizh bugel. Aet e oa pevar eus ar vugale-se da labourat e rannvro Pariz, ha chomet e oa an tri all er vro, va zad en o zouez, oc'h adkemer pep hini anezho un atant, hogen, an diforc'h gant an tiegezhioù a-vremañ, ha se a zo heñvel evit ar bed kornogat a-bezh, ez eo niver ar vugale en tiegezhioù. Daoust d'ar pevar bugel aet da Bariz, e vevas va zad kozh a-berzh va zad, ur wech deuet da vezañ intañv, en tu all da bevar ugent vloaz, hag e kavas bod e ti unan eus e verc'hed a zalc'he un atant gant he gwaz. Hiziv e vez diaes ober evel-se. Evit an toullad Brezhoned o kuitaat ar vro evit mont da glask labour e-lec'h all, e hanterenn gentañ an ugentvet kantved, ne oa ket kiriek eus an dra-se niver uhel ar vugale en tiegezhioù, met dreist-holl saviad Breizh ha ne oa ket dieub. Gouarnamant ur Vreizh dieub en dije gallet

²³ Gourfaotadur : *pléthore*.

ren ur politikerezh en dije gouezet mirout e vugale er vro, ar pezh ne oa ket an degouezh hag ez eo c'hoazh heñvel hiziv.

“An dud a zo dedennet gant kêrioù bras, yezhoù bras, pinvidigezh ha kement ‘zo...’ Meur a abeg a zo d'ar saviad-se, met an hini pennañ a zo d'am soñj, ar sell nac'hus a zouge al lennegezh, ar c'helaouennoù evit ar yaouankiz (evit ar merc'hed dreist-holl) hag ar meziennoù dre vras, ouzh buhez ar maezioù, e-pad ma veze klodekaet ar vuhez kêrel. Gwirion eo an abeg-se evit Breizh e-lec'h e oa galleg o kevezañ ar

brezhoneg, ha gerioù gallek binimus ijinet evit ober goap ouzh ar Vrezhoneg, evel : *plouk, cul-terreux, bouseux, bécassine...*

“Iwerzhon a zo ur vro dieub a-zivout ar yezh [...]. Daoust da se, eo diaes kevezañ ouzh ar saozneg”. Gwir eo siwazh, met un afer a youl eo diouzh perzh renerion ar vro. Skouer Israel, bet diskouezet meur a wech gant Youenn Olier, a brou e c'hell ur bobl adpiaouañ he yezh mar bez youl ganti d'hen ober.

Donwal Gwenvenez

Levenez ar Silvidigezh

Trede Sul an Azvent, bloavezh A. Mazh. 11, 2-11

An hini a gomz e lennadenn gentañ trede Sul an Azvent, tennet eus Izaias, hennezh ez eo anavezet gantañ ar gwir levenez a anavezet pa vezer salvet. *“Tridal a ran, emezañ, en Aotrou... rak va gwisket en deus gant dilhad ar silvidigezh”* (Iz. 61, 10).

E frazenn gentañ an eil lennadenn, Sant Paol a ziskouez ar pezh a zle desverkañ an emvodou kristen : *“Breudeur, emezañ, bezit dalc'hmat el levenez !”* (Tes. 5). Hag, en trede lennadenn, evel-just, emañ tudenn Yann-Vadezour, rak leuniet eo gantañ an Azvent. Hogen, penedour ar gouelec'h, sed aze un den leun-chouk a zudi daoust d'e verzherinti.

Leun-barr a laouenidigezh e oa-eñ, a-hent-all, a-raok genel. E kof e vamm, Elizabed, p'en em gavas dirak Jezuz e kof Gwerc'hez ar Weladenn, *“e tridas a levenez”*. Ha Gwerc'hez ar Magnificat a oa kalz birvidikoc'h c'hoazh a laouenidigezh. An ael, a hent-all, en doa disklêriet da Zakarias e dad : *“El levenez e vezi-te ha kalz a dud en em laouenaio gant e c'hanedigezh...”*

Ouzhpenn-se, netra nemet anv ar Badezour a embann dudi, rak Yann a dalv : *«Doue en deus graet trugarez»*. An den-se, en ur zegouezhout war leurenn ar bed, e tarzhe endeo al levenez veur prometet evit amzervezh ar Mesiaz.

Tri miz a-raok an donedigezh-se avat, ez eo kemennet al levenez vesiazal d'ur plac'h yaouank a Nazared. *“Gra levenez, Mari ! Tridlamm, Mari !”* a lavar dezhi Gabriel. Ar c'hentañ kanenn distaget da Vari, en Testamant Nevez, a zo ur galv d'ar gourlevenez.

Hag anat eo ar perag : *“An Aotrou a zo ganit, a zo ez kreiz”*. Da Vab a vo anvet Jezuz, da lavarout eo "an Hini a salv".

Da Vari eo bet embannet al laouenidigezh a vezo embannet d'ar bobl a-bezh gant Kraouig Nedeleg. Perzhiañ a ra-hi e levenez ar Silvidigezh, en un doare hag en ur muzul dispar, dibar. He levenez eo hini Israel war-c'hed, o tarzhañ enni, diwar gefleunded.

Hec'h eurvad eo hini an amzervezhioù mesiazal, o

fennañ enni. He laouenidigezh eo hini an dilerc'hiad bihan a Yuzevien a c'hortoze Silvidigezh an Aotrou Doue hag Eñ a arnode o fealded.

Treuzoù an Testamant Nevez eta a zo beuzet el levenez vesiazal e-mesk ar Yuzevien. Hag al levenez-se a fuilho diwar ar bobl-se evit en em strewiñ dre holl bobloù an douar.

An Ael a lavaras da vesacrien Betlehem : *“Setu ma kemennan deoc'h ur c'heloù mat, un dudi bras evit ar bobl a-bezh”*. Dudi splann ha glan Nedeleg. Mab an Tad E-unan a ziskenn evit daskor d'ar bed al levenez kollet dre al lamm-orin, dre ar pec'hed gouennel, levenez ar c'hentañ Krouadelezh.

Levenez, peogwir - Gabriel, an ael, a ro da c'houzout - *“ur Salver a zo ganet evidoc'h...”*

Hag, emañ, eo ret en em c'houlenn : Salver a betra ? Salviñ eus petra ? Mar n'eus ket a “betra”, ar ger “salver” a zo goullou ha goullou reuzus.

Ha ma vije goullou, ne vije ket anv eus babig Betlehem... ! Ar c'hrouadur-se hon diframm, ni tud dieub ha kiriek eus an droug, eus an droukspered, eus ar pec'hed, eus ar marv, eus ar Gollidigezh .

Ur skouer nemetken eus ur silvidigezh denel hepken. Unan bennak a lavar dimp : *“Diflipet em eus eus un tangwall”*. Pebezh eurvad da vezañ bet salvet !

Setu eta ar C'heloù Mat hag ur c'heloù mat - sklaer eo - a zo kenster eus levenez. Keloù Mat ha Meur donedigezh war douar an dud, an Aotrou Doue E-unan, en e Vab. Un Doue roet, evit chom ganimp, rak Emmanouel eo e anv, da lavarout eo “Doue-ganimp”, hag an Emmanouel-se a lavaro diwezhatoc'h : *“Setu m'emaomp ganeoc'h betek an dibenn”*.

Ganimp evit hor c'harout. Evit pardoniñ. Evit hon adlakaat en hent. Evit hon dieubiñ. Evit hon adsevel. Evit hor c'has d'e Dad ha d'hon Tad. Evit hon ambroug d'ar Baradoz digoret gantañ. Digantreol eo eta e vefe unan bennak “salvet” teñval e benn !

An diac'hin d'ur bobl gristen, a skriv Bernanos, eo ur bobl dilaouen, ur bobl a gozhidi. *“E dalc'h an Iliz emañ al levenez, an holl lodenn levenez miret evit ar bed doaniet-mañ”*.

Pa roan degemer d'ar C'hrist, e roan degemer d'e silvidigezh, a tegemeran ar joa. N'eus ket a joa don

ha skedus nemet e kement ha m'emañ an Aotrou Krist, ar c'hentañ, en hor buhez. Evit en em vataat eus an dudi-se, eo dav daremprediñ hor Salver gant karantez. Ma n'eo ket Jezuz pennabeg hon levez ez eo klañv hor c'halon. Hag anat eo n'he deus al "levez peurvat" prometet gant ar C'hrist en e bedenn-veleg, netra da welout gant ar gwalc'hioù, an traoù plijadurus, "aesterioù" ar vuhez, an imor vat, an temz mat, an hewerc'h, ar berzh, an tourni, ar cholori, an dudioù, ar goarou, ar friko, ar madoù, ar plijadurioù, an obererezh. N'eo ket zoken al liv a ouel a grouomp en hon ilizoù, an

dud o chom difiñv, evel a-raok.

E 1930, Jezuz a zisklerias d'ur riniadurez²⁴ : "Fellout a ra din e vefe azeulet va Dremm Santel el Levez... Va Dremm Santel o vousec'hoarzhiañ... a levez ! Ne soñjer ket a-walc'h ez eo Doue ur gumuniezh. E kondon an Drinded Santel emañ an Dudi eta, an Dudi dilavarus, divuzul, "Islonkoù distrad a Zudi".

Youenn Troal

²⁴ Riniadour : *Gg Confident* (Jil Ewan)

Notennoù diwar an darvoudoù *gant Yann Maneguen*

89 % eus an Italianed ne savont ket a-du gant ar Pab Frañsez hervez ar gelaouenn Il Tempo, dreist-holl en abeg d'e gomzoù a seblant pell diouzh gwirvoud an enbroadur a-yoc'h a zeu eus broioù Norzh-Afrika. Diouzh un tu all e lavar ur wirionez : Europiz n'o deus ket bugale a-walc'h.

Emlazh Europa. Hervez an INSEE e Frañs, e 2016, 27 % eus ar ganedigezhioù a oa diwar un tad pe ur vamm bet ganet er-maez eus Unvaniezh Europa. Sevel a ra da 30 % er-maez Frañs. Abaoe 2014 ez eo koazhet ar ganedigezhioù a 35 000 babig : ur goazhadenn a zaou dre gant bep bloaz. 783 000 ganedigezh a zo bet e 2016. Diskar ensavadur ar Briedelezh (hiviziken e vez ganet an darn vrasañ eus ar vugale gant mammoù dizimez) a zo unan eus an abegoù a ya da zisplegañ ar fed-mañ, hag an diskaridigezh-se a zo bet aozet gant lezennoù niverus abaoe meur a zek vloaz, hogen gwashaet a galz dindan ren Hollande, e gañsellerez Taubira, damkaniezh ar gender, hag all : ar gevredigezh dizoue-mañ he deus kendrec'het an dud ez eo sevel tiegezh ur skoilh evit profitañ eus ar vuhez. Ha, forzh penaos, penaos kas daou red-vicher a-zoare war-raok ha sevel bugale ? Dre ma empleg un aberzh, ur ro ergorel, ar benelouezed o deus nac'het ma vije kendalc'het gant ar maouezed da c'henel bugale, hag ar wazed o deus dilezet o roll naturel : gwareziñ o gwraez e-ser genel bugale. Er sifroù-se e tamweler ivez pegen heloc'h ez eo deuet da vezañ ar boblañs abaoe nebeut amzer : ne vever ket mui e-lec'h ma vezer ganet. An traoù n'int ket ken gwazh e Breizh evit poent dre m'emaomp en ur c'horn distro, ul ledenez : «*Gortoz pell, gortoz gwell*» ? Daoust ha n'eo ket ret deomp ijinañ ivez ur gevredigezh deneloc'h, tiegezhioù gwriennet start ouzh douar o zadoù ? Hervez ar poell, dazont ar brezhoneg a yelo a-unan gant ensavadur ar Briedelezh ha labourat er vro.

War boent sifroù ar boblañsouriezh, o vezañ ma-z eo kalz aesoc'h da dapout ar geodelezh c'hall eget hini alamagn da skouer, hag ivez ma vez dalc'het kont e vez ganet muioc'h a vugale dre vaouez en «DOM-TOM», e c'heller ober ur jedadenn vihan

evel-hen, en ur gontañ 90 % eus ar maouezed «*a orin c'hwec'hkognek*» gant 1,4 bugel ha 10 % a orin a lec'h all, gant 5,5 bugel, an dra-se a ro 1,81 bugel dre vaouez, a zo ar sifr frouezhusted a vremañ e Frañs. Gant se e verzer n'eus abeg ebet e vefe frouezhusoc'h maouezed Frañs eget re Alamagn, Spagn, Italia pe Gres : war-dro 1,4 bugel emaint-holl. Div heuliadenn a zo da verzout :

1. Evit kant den kozh n'o devo nemet 42 bugel bihan, da lavarout eo, gant un dle na ehan ket da greskiñ (e Frañs), e teuio pounner-dreist pouez an dle war ar vugale-vihan-se ;

2. An armerzh a zo o vont da chom a-sav diwar goazhadur ar goulenn hag ar prizioù ha priz ar madoù diloc'h (tiez...) a gouezho dre ret ivez : ne vo ket kavet gwerzh dezho ken. Setu ivez aze perak e tigorger frank dorioù Europa.

Ne seblant bezañ nemet ur metoù e Frañs a gred talañ ouzh an dazont-se a zo didec'hus : hini ar gatoliked gredus a ziviz a youl-gaer kaout kalz a vugale. Hag en Emsav ??

Lip-babouch kenwerzhel : gouzout a reomp o deus pleget ar gourmarc'hadoù, abaoe pell endeo, da c'houlenn ar boblañs vuslimat, a gresk buan en Europa evel ma ouzer, o kinnig hiviziken dezhi kig ha kenderc'hadoù Halal (hervez lezenn ar Charia) en o stalioù, pa n'eo ket bet kinniget a-raok bezañ goulennet (grifoù a zo da c'hounit er gennad-mañ hag an arc'hant n'en deus c'hwezh ebet). Aet eo pelloc'h ar chadenn gourmarc'hadoù alaman LIDL. Evit gwerzhañ gwelloc'h d'ar Vuslimiz kenderc'hadoù ar Vouedoniezh hellazek (mousaka, feta, yogourt...) ma oa war ar pakadurioù gweledva enez Santorin gant div iliz hewel mat, e oa bet lamet ar c'hroazioù war ar c'houpolennoù. Merzet eo bet an dra-se gant meur a hini ha kerkent eo bet kemennet ar c'heloù war ar rouedadoù sokial. Kaset eo bet klemmoù da Lidl gant ur bern tud, ha Lidl en deus goulennet digarez, dezho e oa evit na vefe graet gwallziforc'h ebet etre ar relijionoù. Adc'hraet e vo ar pakadurioù eo bet prometet gant Lidl. Hervez

gwedeidi²⁵ ‘zo eo bet graet heñvel gant meur a c’hourmarc’had all. Ret eo bezañ bepred war evezh e bro an doue Mammon !

Sorc’hennded a-enep kristen “**La Libre Pensée de France**” a zo savet a-enep parrez Enez Houad en abeg d’ur brosesion da Sul ar Beuz a vije “enep-lezenn”, daoust ma sav an Iliz eno da Sant Gweltaz ! A-enep relijionoù all, avat, ne vezont ket kelevet kement. Gortoz a reomp da skouer e rafent d’an Islamourien arloupet doujañ d’hor gizioù : ar gwir da gemm relijion, dezvad ar merc’hed, unwregiezh...

Diskleriet o deus ar Gardinaled **Sarah ha Müller ez eo liammet ar Feiz ouzh kaerder al liturgiezh**, pergen hini Oferenn Sant Pius V. Müller a zo aet betek gwelout eno un tamm mat eus enkadenn an Iliz abaoe ‘adreizh’ al liturgiezh da vare ar Goursened. Ar Feiz n’eo ket miret d’ur vegenn, bez e vez kinniget d’an holl gant an Iliz, dre al liturgiezh e-lec’h e c’heller kejañ gant an Aotrou Krist e-unan, a zo bezant dindan spesoù an Eukaristiezh. Hiziv, en ur ober 10 vloaz ez eo daougementet niver an oferenoù er stumm dreis-ordinal (hep kontañ re an Ao. Lefebvre). E Penn-ar-Bed, diwar unan nemetken (savet gant Y. Souffez straed Tourot e Brest) ez eus bremañ teir (Brest, Kemper ha Kastell-Paol), ha peder gant an Ao. Lefebvre (Brest, Gwipavas, Plouyann, Plouignio, Trevoù-Kerne). Ur bempvedenn eus ar gloareged e Frañs a zo stummet

²⁵ Gwedeidi : *internautes*.

evit gellout lidañ hervez ar rit-se, hini ar pab Sant Pius V.

E Penn-ar-Bed ez eur tremenet eus 337 da 22 parrez, da lavarout eo ez eo bet rannet dre 15 an niver anezho. Evel e ziaraojerien en deus eskob Penn-ar-Bed **berzhet ma vefe lidet an Oferenn e Kerizinenn** hep resisaat mat perak. An Aotrou’n eskob Barbu en doa graet : se a oa dres goude ar Goursened. Evitañ, kemennoù Kerizinenn (a ra dave da galonoù unanet Jezuz ha Mari, eus Mari hanterourez) a oa “re Variel”, deoliezh kalonoù Jezuz ha Mari a seblante er-maez a c’hiz, ret e oa pouezañ war an Aotrou Krist. Me ‘laka e oa levezonet gant ar savboent protestant. Daoust ma c’heller kompren ne vefe ket anavezhet gant an Iliz an emziskouezioù, a c’heller sellout outo evel ‘emziskouezioù prevez’ ez eo diaes kompren perak ez eo al lec’h nemetañ e Breizh e-lec’h ez eo difennet groñs lidañ an Oferenn **ha kofes** da skouer. An eil lec’h-pirc’hirinañ darempredetañ ez eo e Breizh, war-lerc’h Santez-Anna-Wened. E “La Faudrais” e Blaen ez eo aotreet ar sakramantoù daoust ma-z eo gwall-ziouganusoc’h ar c’hemenoù eno... Person parrez kreiz-kêr Vrest, bet desket brezhoneg en “Oaled Sant Erwan” p’edo studier, genidik eus Berven, tost da Gerizinenn, en deus kensakret e barrez da galonoù Jezuz ha Mari goude un mizvezh a bedenn e miz Mezheven, just a-raok kuitaat ar barrez-se, an hini brasañ en departamant, a-raok mont da Berson iliz-veur Kemper.

Buhez hon Emglev

Ur chabistr e brezhoneg a zo bet graet e-pad an Tro-Breiz etre Kastell-Paol ha Landreger. Graet e vo adarre ar bloaz a zeu mar bez gallet. Meur a hini a oa plijet da ganañ, da bediñ, ha da varvailhat e brezhoneg e-pad ar sizhunvezh-se etre miz Gouhere ha miz Eost. Anv ‘zo da frammañ gwelloc’h ar chabistr. Un emgav pe zaou a vo graet eta evit-se. Ar bloaz a zeu e vo Landreger-Sant-Brieg. Goulenn keloù diganeomp : eat@orange.fr 02 98 25 10 72.

Advoullet eo bet ar C’hatekiz evit ar vugale 25 euro franko 250 p. “skeudennoù” e liv.

Mont a ra dousik war-raok adlennadur ar Bibl, ezhomm ‘zo muioc’h a adlennerien da skañvaat al

labour. N’eus ken ‘met lenn d’ober en ur notañ an arroudoù e lec’h ez euss vioù-koukoug pe a zo re ziaes da gompren.

Da Sadorn derc’hent Pardon ar Folgoad e kinnig EAT ur gerzhadeg 7 km adal chapel Landouzen en Dregeg. Loc’hañ a reer da 15 eur 30 evit en em gavout a-raok an Oferenn vrezhonek. Dalc’hit soñj eus ar gerzhadeg-se evit ar bloaz a zeu !

Ur bajenn a zo war lec’hienn “Hozana” evit gouestlañ pediñ e brezhoneg : Klask “Hozana” ha “brezhoneg” war Google hag en em gavot eno. 13 den pe tiegezh a zo enskrivet evit “Ma vo meulet Doue gant an holl Bobloù” (Salm 66).

Mererezh :

18 €eo ar skodenn emezelañ da EAT a ro ar gwir da resev *Kannadig Imbourc’h* . Talet e vez e penn-kentañ ar bloaz (pemp kasadenn da vihanañ). Ar chekenn a zo da gas war anv **EAT** pe **Imbourc’h** da : E.A.T., c/o Yann MIKAEL 12 straed René Giraud 44130 BLAEN - Roll an niverenoù pe oberennoù n’int ket c’hoazh diviet a c’heller kaout o skrivañ pe war : <http://emglev.wordpress.com>

Skridaozerezh :

Ar pennadoù a zo da gas da : jean-mariemichel@neuf.fr , pe dre ar Post da rener Kannadig Imbourc’h : Yann MIKAEL, 12, Straed René Giraud, 44130 BLAEN. Ar pennadoù ne engouestlont nemet ar re o deus skrivet anezho. Moullet ez-prevez gant an embanner : **Emglev an Tiegezhioù** Kergreven 29800 Trelevenez. ISSN : 1144 357X